

«Базель III» у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи

Жанна Миколаївна Довгань,
доцент кафедри банківського менеджменту та обліку
Тернопільського національного економічного університету,
кандидат економічних наук

Анотація. Проаналізовано розроблені Базельським комітетом з банківського нагляду нові вимоги щодо капіталу та ліквідності. Доведено необхідність упровадження «Базеля III» у вітчизняну банківську практику з метою забезпечення фінансової стійкості банківської системи.

Ключові слова: фінансова стійкість, Базельський комітет з банківського нагляду, «Базель III», достатність капіталу, основний капітал, ліквідність банку.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації світової економіки фінансові ринки багатьох країн стають усе більш взаємозалежними. Про це свідчить світова фінансова криза, що розпочалась у 2007 році з ринку іпотечного кредитування, а пізніше поширилась на весь фінансовий ринок США і за його межі. У зв'язку з цим забезпечення стійкості розвитку економіки, у тому числі її важливої ланки – банківської системи, є ключовим завданням будь-якої держави. Отже, проблема фінансової стійкості банківської системи, як національної, так і міжнародної, є предметом суспільної зацікавленості.

Окрім цього, кризові явища, які охопили вітчизняну банківську систему, проблеми банківської ліквідності, захист інтересів інвесторів і вкладників висувають на перше місце створення ефективної системи управління банківською системою та забезпечення її стійкості. Саме для захисту банківської системи зокрема, а також національної економіки загалом від негативних наслідків глобальних процесів слід розвивати механізми забезпечення фінансової стійкості. Без сумнівів, важливою складовою таких механізмів є ефективна система нагляду за банківською діяльністю. Разом з тим лише комплексний підхід у реагуванні на фінансові катаклізми – від удосконалення нагляду і посилення капітальних вимог до вдосконалення системи гарантування депозитів – може дати позитивний ефект у майбутньому.

До того ж теперішня криза стала відправною точкою в удосконаленні фінансових систем і нагляду. Багато країн не лише створюють нову структуру фінансового нагляду, а й кардинально вдосконалюють механізми захисту споживачів фінансових послуг.

У багатьох країнах світу триває пошук нових організаційних форм реалізації наглядових конструкцій, які відображаються, наприклад, у створенні мегарегуляторів чи координаційних структур для всіх учасників ринку фінансових послуг. Про це свідчить і те, що на сьогодні розроблені вимоги Базельського комітету з банківського нагляду про нові банківські стандарти капіталу і ліквідності («Базель III»), який активно формує якісно нові підходи банківського нагляду і підвищує відповідальність банків за адек-

ватність оцінок ризиків, що їх приймають на себе банки.

Аналіз останніх досліджень. Різноманітним аспектам проблеми банківського регулювання, у тому числі вимог Базельської конвенції, присвячені публікації зарубіжних учених, таких як: Арно де Вальпуа, Джозеф Ф. Синки, Кане Едвард, Роуз Пітер та інших. Серед російських учених і практиків банківської справи, що охоплюють тією чи іншою мірою проблеми банківського нагляду і регулювання, варто виділити публікації О. Лаврушина, Мелік'яна Г., Тосуняна Г., Усоскіна В., Хандруєва А., Шеремета А., Г. Щербакіної та інших. Теоретичним аспектам банківського регулювання та нагляду в Україні присвячена значна кількість наукових досліджень українських учених – Г. Азаренкової, О. Дзюблюка, Г. Карчевої, В. Кротюка, В. Міщенко, А. Мороза, Л. Примостки, М. Савлука та інших авторів.

Незважаючи на численні дослідження авторів, ця тематика все ж потребує подальшого вдосконалення згідно з міжнародними нормами та вимогами в сучасних кризових умовах. Окремі питання реформування банківського нагляду в Україні в контексті угоди «Базель III» в умовах кризових явищ у банківській системі залишаються недостатньо дослідженими.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розроблення практичних рекомендацій щодо реформування банківської діяльності у світлі прийняття вимог і стандартів «Базеля III» в умовах подолання кризових явищ у банківських системах.

Обґрунтування отриманих наукових результатів. Банківський сектор можна визнати ефективним залежно від спрямованості оцінювати і підтримувати фінансову стійкість банків у будь-яких ситуаціях. У зв'язку з цим у зарубіжній практиці наглядові органи приділяють підвищену увагу проблемі вдосконалення методів оцінювання і моніторингу фінансової стійкості банків.

На мікрорівні стійкість – це спроможність банку функціонувати, реалізовувати свої цілі і завдання щодо клієнтів навіть в умовах досить негативних впливів. На макрорівні стійкість – це спроможність банківської системи подолати кризові ситуації в різних сферах і

продовжувати функціонування, не викликаючи при цьому необхідності в економічних агентів радикально змінювати свої цілі і завдання щодо клієнтів навіть в умовах істотно негативних наслідків.

У 2010 році європейські країни були зайняті пошуком нової моделі фінансового нагляду. У вересні їм вдалося прийняти принципову угоду про проект посилення фінансового контролю, який дасть змогу попереджувати нові кризи. Із січня 2011-го діє єдина європейська система нагляду за різними галузями. В Європейську раду із системного ризику (*ESRB*) увійдуть три уповноважені органи – банківський, страховий і ринку цінних паперів [5]. Місія *ESRB* доволі складна – ідентифікація потенційного ризику дестабілізації, а також, за потреби, підготовка рекомендацій для ЄС у цілому і для національних урядів окремих країн.

Цей орган займатиметься розвитком технічних стандартів, забезпечуватиме нагляд і координуватиме дії окремих країн у критичних ситуаціях, а також працюватиме над реформуванням системи гарантування депозитів. При цьому *ESRB* і уповноважені органи зобов'язані безумовно дотримувати статус-кво національних наглядових органів. Зокрема, *ESRB* не віддає вказівки країнам-учасникам, не призначає і не звільняє національних наглядовців, не змушує країну-учасницю надавати допомогу проблемному банку.

Одночасно ще в кінці 2009 року Базельський комітет з банківського нагляду опублікував попередній варіант нових світових стандартів. Згідно з документом, банки повинні мати достатній рівень капіталу високої якості, а також набір високоліквідних активів для більш ефективного протистояння фінансовим потрясінням у майбутньому.

Дванадцятого вересня 2010 року Базельський комітет схвалив глобальну реформу світового банківського сектору, а в листопаді того ж року на саміті G20 у Сеулі були прийняті пропозиції Базельського комітету з банківського нагляду щодо нових банківських стандартах капіталу і ліквідності («Базель III») [2].

Поява нових стандартів «Базеля» є реакцією на глобальну фінансову кризу. Аналізуючи її причини, експерти як одну з основних виділили провали пруденційного регулювання фінансових посередників. В умовах поглиблення фінансової глобалізації національні стандарти організації, функціонування і регулювання діяльності фінансових посередників перестали відповідати сучасним вимогам.

Розробники вважають, що ці банківські стандарти створять передумови для значного підвищення фінансової стійкості світової банківської (і фінансової в цілому) системи та її спроможності протистояти новим фінансовим потрясінням, перш за все за рахунок збільшення ліквідних резервів і поліпшення їх якості. Отже, «Базель III» зміцнить фінансову стійкість світової банківської системи за рахунок поліпшення якості, підвищення обсягу і достатності власного капіталу та ліквідності на міжнародному рівні.

«Базель III» не є заміною чи новою редакцією «Базеля II». Два «Базелі» будуть існувати паралельно. Головна відмінність від попередньої версії стандартів банківського капіталу – націленість на оцінку ситу-

ації на макроекономічному рівні. Якщо «Базель II» базувався на вимогах до оцінки кожного конкретного банку, то тепер регулятор зможе відслідковувати ризики в цілому по банківській системі.

Поява стандартів «Базеля III» почалось із введення додаткових вимог до достатності капіталу банків (акціонерний капітал, капітал I рівня, капітал II рівня, «буферний» капітал, сукупний капітал). Ці вимоги дозволяють перекласти відповідальність за фінансові ризики із платників податків на фінансових посередників, які активно здійснюють свої операції на міжнародних ринках грошей і капіталів.

Важливими ознаками нових капітальних стандартів за «Базелем III» є:

- 1) поліпшення якості структури власного капіталу банків;
- 2) істотне підвищення необхідної квоти капіталу;
- 3) зменшення системного ризику;
- 4) передбачено достатньо часу для переходу на нові нормативи регулювання.

За своєю суттю ініціативи Базельського комітету з банківського нагляду направлені на посилення вимог до капіталу і ліквідності банків. Основні вимоги «Базеля III» зосереджені на власному капіталі банку, оскільки він має найвищу ліквідність, а відповідно виступає найкращою формою амортизації фінансових збитків. У цьому контексті банківську систему очікує декілька серйозних змін уже в 2013 році. Зокрема, будуть підвищені вимоги до якості і достатності капіталу. Передбачається також підвищення вимог до покриття ризиків; уведення простого показника левериджу (який повинен співвідносити капітал з обсягом активів, не зважених на предмет ризиків і позабалансових зобов'язань, і доповнювати ризик-орієнтований показник достатності капіталу); упровадження «буферів» капіталу (додаткові вимоги капіталу, які не враховані при визначенні мінімальної величини пруденційних норм) і які дозволяють поглинути збитки в періоди фінансових потрясінь, а також введення двох стандартів ліквідності.

Запровадження нових норм Базельських стандартів капіталу розпочнеться в січні 2013 року і повністю завершиться до січня 2015-го, за структурою резервів – до 1 січня 2019 року [5]. Інформацію про строки введення вимог представлено на рис. 1.

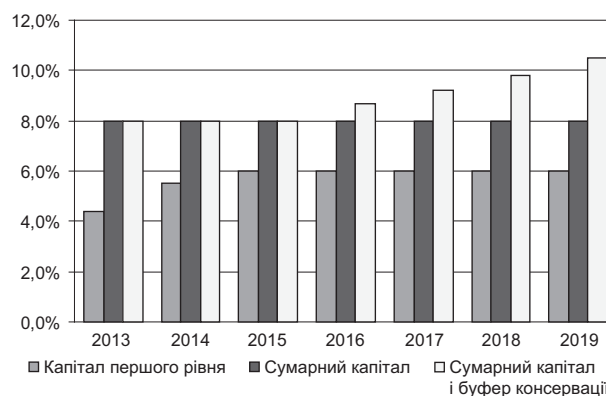

Рис. 1. Динаміка зростання вимог до капіталу (складено на основі [5])

З 1 січня 2013 року буде введений у дію новий показник «Основний капітал» і не існуватиме в термінології додаткового капіталу і капіталу третього рівня. Передбачається, що в капітал першого рівня включатимуться лише ті інструменти, перш за все звичайні акції, які забезпечують поглинання збитків у поточному режимі діяльності банків, не очікуючи їх банкрутства. При цьому норматив мінімальної достатності капіталу першого рівня визначений у розмірі 6% і він має бути збільшений до цього розміру до 2015 року [8] (рис. 2).

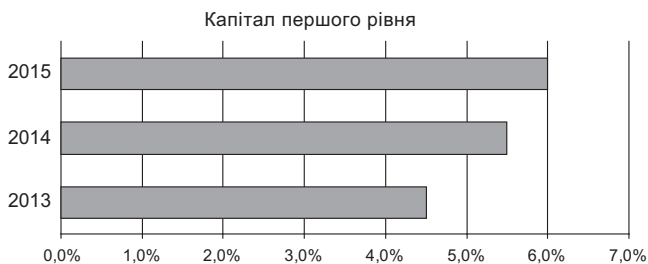

Рис. 2. Вимоги до капіталу першого рівня (складено на основі [5])

Окрім цього, будуть введені ще додаткові нормативи мінімальної достатності капіталу. По-перше, з'явиться норматив достатності базового (акціонерного) капіталу, який досягне цільового рівня в розмірі 4,5% протягом перехідного періоду [8] (рис. 3). Цей капітал включатиме звичайні акції і нерозподілений прибуток, а також емісійний дохід, отриманий у процесі розміщення звичайних акцій. Передбачається, що базовий капітал становитиме переважну частину капіталу першого рівня. За всіма інструментами капіталу першого рівня визначено перелік критеріїв, яким ці інструменти повинні відповідати. Однак головним залишається поглинання збитків і відсутність зобов'язань за ними з боку банку.

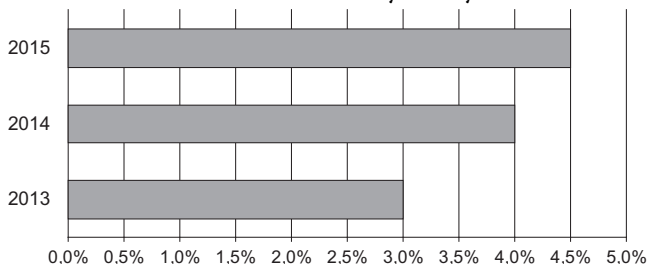

Рис. 3. Вимоги до акціонерного капіталу (складено на основі [5])

Окрім цього, за істотного зростання кредитного ризику на фоні значного зростання кредитних операцій банків і з метою захисту всієї банківської системи в цілому прийнято рішення, що банки будуть зобов'язані формувати спеціальний «контрциклічний» резерв, тобто особливий стабілізаційний фонд у діапазоні від 0 до 2,5% від базового (акціонерного) капіталу в періоди системної кризи залежно від розмірів банку і їх вразливості. Формування цього резерву має на меті знизити збитки капіталу за циклічних коливань кредитних ринків. При цьому планується створювати буферний капітал на рівні 2,5% за раху-

нок чистого прибутку рівними частками (0,625%) з 2016 року [5] (рис. 4).

Рис. 4. Вимоги до формування буфера консервації капіталу (складено на основі [5])

Базельський комітет планує внести ще й такі зміни до структури власного капіталу. Перш за все вилучити зі складу власного капіталу першого рівня 15%-ну «подушку», яка включає відкладені податки і сек'юритизовані активи (до 1 січня 2018 року). Основну функцію захисту на випадок нових фінансових потрясінь виконуватиме ліквідний резерв коефіцієнта основного капіталу першого рівня (4,5%) і буферний резерв (2,5%). Разом вони становитимуть 7% банківського капіталу. Це так званий ефективний мінімальний рівень достатності власного капіталу. Причому, якщо цей показник буде між технічним і ефективним рівнями, то на банк накладатимуться обмеження у формі можливих обсягів виплати дивідендів і бонусів [7].

Доти, доки національні регулятори розпочнуть упровадження нових показників, мають бути скоректовані і вимоги щодо капіталу до зважених на предмет ризиків активів:

- 3,5% власні кошти / активи, зважені на предмет ризику;
- 4,5% капітал першого рівня / активи, зважені на предмет ризику;
- 8% загальний капітал / активи, зважені на предмет ризику.

Згідно із ще одним пунктом угоди, мінімальні вимоги до сукупного капіталу залишаються такими, як і раніше, – 8% від активів. Однак із урахуванням буферного капіталу мінімальний сукупний капітал банку становитиме вже 10,5% від активів, зважених на предмет ризиків.

Одночасно у вказаний період запровадять нормативи, націлені на обмеження фінансового важеля (левериджу як відношення власного і залученого капіталу), який допустимий для фінансових посередників з метою визначення безризикового значення. За безризикове значення прийнято 3%-ний рівень капіталу першого рівня. Цей показник буде запроваджений із 2013 до 2017 рр. і після коректування стане обов'язковим.

Узагальнене підвищення вимог до достатності капіталу і введення нових пруденційних нормативів можна представити в табл. 1.

Що стосується вимог за ліквідністю, то згідно з «Базелем III» вводяться два нові нормативи – показник короткострокової ліквідності (LCR) і показник чистого стабільного фондування (NSFR). Новий

норматив поточної ліквідності (*liquidity coverage ratio*) до довгострокової ліквідності (*net stable funding ratio*) – планують увести в 2015 році, а поновлений норматив через три роки [7].

Таблиця 1

Посилення вимог до власного капіталу: від «Базеля II» до «Базеля III»

Відсоток зважених на предмет ризику активів	Вимоги до власного капіталу							Додаткові ринково-пруденційні компоненти	
	Акціонерний капітал			Власний капітал першого класу		Загальний капітал			Антициклический буфер
	Мінімальні вимоги	Буфер консервації капіталу	Ефективно-необхідний капітал	Мінімальні вимоги	Ефективно-необхідний капітал	Мінімальні вимоги	Ефективно-необхідний капітал		
«Базель II»	2			4		8			
Меморандум	Відповідає новій дефініції – приблизно 1% для середньостатичного банку, що діє на міжнародних ринках			Відповідає новій дефініції приблизно 2% для середньостатичного банку, що діє на міжнародних ринках					
«Базель III». Нові дефініції і калібрування	4,5	2,5	7,0	6	8,5	8	10,5	0–2,5	

Перший показник передбачає, що короткострокові зобов'язання строком до 30 днів повинні будуть покриватися ліквідними активами на 100%. Другий норматив регулює ризик втрати банком ліквідності в результаті розміщення коштів у довгострокові активи, які повинні покриватися стабільними пасивами також не менше ніж на 100%. Тобто банк рік наперед повинен чітко спрогнозувати, звідки він залучатиме ресурси, за рахунок яких джерел будуть сформовані пасиви. Разом з тим Базельський комітет уточнює, що показники короткострокової ліквідності і *NSFR* частково доповнюють один одного, тому направляючи кошти на збільшення одного показника, банки будуть автоматично і збільшувати другий.

Базельський комітет також заявив, що банки, які не зможуть ввести розроблені стандарти і нормативи в узгоджені строки, будуть поставлені в умови, коли вони змушені скоротити виплати дивідендів за своїми акціями, а також знизити розміри премій своїм працівникам. Досягнуто також домовленості, що уряди зможуть надати приватним банкам капітал до січня 2018 року.

Реалізація «Базеля III» означає для більшості банків необхідність залучення нових ліквідних коштів, перш за все за рахунок емісії акцій.

Одночасно регулятори передбачають і деякі послаблення для банківського сектору. Це, зокрема, можливість використовувати як власний капітал мініоритарні (до 10%) частки в капіталі інших фінансових інститутів. Більше того, список включає цілу низку фінансових інструментів, які також можуть увійти у структуру власного капіталу банку. До них належать, наприклад, відкладені податкові активи. Безумовно, такі послаблення сприятимуть посиленню позицій великих банків, які мають, на відміну від більшості інших фінансових посередників, більш розгалужену мережу своїх підрозділів в інших регіонах.

Безумовно, досягнута нова Базельська угода являє собою фундаментальне зміцнення глобальних банківських стандартів і забезпечить довгострокову фінансову стабільність та економічне зростання.

Разом з тим «Базель III» має низку недоліків. Зокрема, жорстке регулювання ставить під загрозу зростання економіки. За оцінками Базельського комітету з банківського нагляду, середні світові темпи зростання ВВП будуть нижчі на 0,04% протягом 4,5 року у зв'язку з уведенням нових правил [2]. Окрім цього, є загроза скорочення фінансового сектору в кілька разів, тому що не всі банківські установи зможуть витримати нові стандарти щодо капіталу. Нові вимоги можуть знизити прибутковість банківської індустрії, підвищити вартість запозичень. До того ж банкам після прийняття «Базеля III» потрібні додаткові кошти. Так, по-перше, за оцінками експертів, банкам у найближчі вісім років потрібні додаткові вливання до 1 трлн доларів. По-друге, збільшення капіталу означає, що зросте його вартість, тобто банки повинні наростити свої прибутки. У зв'язку з цим можуть зрости відсоткові ставки за кредитами, що може негативно вплинути на відновлення економіки в посткризовий період. По-третє, банківську систему очікують злиття і поглинання, особливо це стосується ЄС, що зменшить кількість банків і відповідно конкуренцію в банківській сфері. По-четверте, вимоги «Базеля III» (у рамках розрахунку нормативів ліквідності) стосуються збільшення не лише капіталу, а й активів.

Недоліком «Базеля III», на наш погляд, є й те, що ним не внесено змін у систему оцінки ризиків. Однак саме вплив кредитних ризиків є однією з основних причин (що і визнавалось Базельським комітетом) світової фінансової кризи. До того ж у нових міжнародних стандартах банківського капіталу недостатньо розвинений наглядовий компонент. А для забезпечення фінансової стійкості банківської системи одного посилення вимог до власного капіталу недостатньо. Тому, окрім підвищення нормативів капіталу, потрібно вживати також заходів, направлених на поліпшення якості активів, формування запасу ліквідності та вдосконалення менеджменту банківських установ.

Однак економічні вигоди «Базеля III» також значні і їх слід ураховувати поряд з аналізом витрат. Адже

основною метою Базельських стандартів є підвищення стійкості банків і захист прав споживачів фінансових послуг. Тобто запропонований пакет правил забезпечить стабільність фінансової системи, скоротить ризики і знизить імовірність майбутніх криз та дозволить банкам витримати (без надзвичайної державної підтримки) фінансові потрясіння таких масштабів, як криза 2007–2008 років. Ці переваги є результатом не лише зміцнення банківської системи в довгостроковій перспективі, а й підвищення довіри до стабільності фінансової системи.

Що ж стосується українських банків, то на сьогодні вітчизняний банківський сектор приведений у відповідність із стандартами «Базеля I». Окремі вимоги «Базеля II» реалізували лише деякі банки з іноземним капіталом. Що стосується «Базеля III», то, безумовно, українські банки мають відповідати прийнятним стандартам. Хоча здійснювати такий перехід доцільно поетапно і в рамках індивідуального підходу. До того ж не існує на нинішній день точних оцінок того, яка капіталізація потрібна українським банкам для відповідності вимогам Базельського комітету. Слід також здійснити оцінку відповідності вітчизняних банків новим вимогам ліквідності за Базельськими стандартами.

За вимогою міжнародних фінансових установ стрес-тестування українських банків на їх відповідність критеріям достатності капіталу проводилось двічі. За результатами останнього з них потреби банківської системи в докапіталізації оцінено в 40 млрд грн [3]. Однак, за розрахунками міжнародного рейтингового агентства *Fitch*, потреби в капіталі українських банків є значно більшими. За даними аналітиків агентства, за період із початку кризи (четвертий квартал 2008 року) до середини 2010-го надходження нового капіталу у вітчизняну банківську систему становили приблизно 86 млрд грн. Це більше ніж половина потреби банківського сектору в рекапіталізації, які, за попередніми розрахунками агентства, становила приблизно 150 млрд грн [6].

Реалізацію стандартів «Базеля III» в усьому світі, з огляду на складність процесу нарощення капіталу, планується проводити поетапно, починаючи з 2013 і до 2019 рр., що дозволить зарубіжним банкам поступово акумулювати капітал і при цьому забезпечити фінансування кредитно-інвестиційних операцій. Крім того, Базельські стандарти передбачають підвищення нормативів шляхом поступового запровадження не абсолютних, як планується в Україні, а відносних якісних показників. На наш погляд, з метою запровадження нових базельських норм у вітчизняну практику, замість введення вимог щодо збільшення регулятивного капіталу, потрібно підвищувати норматив його адекватності з 10 до 13%. Адже саме такий темп зростання нормативу адекватності передбачається «Базелем III».

Таким чином, запровадження Базельських стандартів є необхідними для стабілізації вітчизняного фінансового ринку, а також важливою невід'ємною складовою в рамках міжнародної інтеграції України.

Висновки. Банківський нагляд можна визнати ефективним залежно від спроможності оцінювати і

підтримувати фінансову стійкість банків у будь-яких ситуаціях. У зв'язку з цим у зарубіжній практиці наглядові органи приділяють підвищену увагу проблемі вдосконалення методів оцінювання і моніторингу фінансової стійкості банків.

За своєю суттю ініціативи Базельського комітету з банківського нагляду направлені на посилення вимог до капіталу і ліквідності банків. Важливими ознаками нових капітальних стандартів за «Базелем III» є: поліпшення якості структури власного капіталу банків; істотне підвищення необхідної квоти капіталу; зменшення системного ризику; достатній час для переходу на нові нормативи регулювання.

Підсумовуючи, варто виділити чотири основні аспекти нових Базельських стандартів.

1. По-перше, новий пакет реформ фінансового сектору «Базель III» дає більш чітке уявлення щодо регулювання. Усунення регуляторних неточностей має стати важливим внеском у відновлення фінансового сектору.

2. По-друге, «Базель III» включає в себе напрямки вдосконалення як на мікро-, так і на макропруденційному рівнях. Нові стандарти мають переваги щодо «Базеля II», особливо це стосується посилення вимог щодо величини і якості власного капіталу. «Базель III» містить системно орієнтовані компоненти, які в цілому повинні забезпечити фінансову стійкість банківських систем.

3. По-третє, існують достатні часові рамки переходу на нові стандарти. Нове визначення капіталу, більш високі коефіцієнти ризику та підвищення мінімальних вимог призведе до формування в достатньому обсязі власного капіталу банків. Погоджені перехідні положення чітко представляють те, що банківський сектор для задоволення більш високих стандартів капіталу на відповідному рівні має забезпечити отримання прибутку і залучення капіталу, а також одночасно забезпечити економічний сектор новими кредитами.

4. По-четверте, потрібно уникати самозаспокоєння. Звичайно, фінансовий сектор буде мати час, щоб відновити кредитування економіки і одночасно поліпшити структуру своїх балансів. Хоча як і банки, так і наглядові органи повинні докласти ще більше зусиль для забезпечення стійкого відновлення світової економіки з глибокої фінансової кризи. З цієї точки зору зрозуміло, що банки, які вже відповідають мінімальним вимогам, але не мають достатнього капіталу, змушені його наростити. Наглядові інстанції при цьому мають забезпечити максимальне сприяння переходу до нових стандартів, з урахуванням специфіки банків і загальноекономічних умов. Ринкова дисципліна має відігравати при цьому також важливу роль.

Незважаючи на дискусійні положення щодо доцільності існування нових Базельських стандартів і їх запровадження у вітчизняну практику, на наш погляд, «Базель III» має бути запроваджений вітчизняними банківськими установами з метою інтеграції національної банківської системи у світову. Оскільки підвищення капіталізації і формування додаткових

резервів у процесі впровадження нових Базельських стандартів повинно сприяти підвищенню фінансової стійкості банків і, відповідно, світової банківської системи.

Список використаної літератури

1. Банковский капитал: размер имеет значение // Зеркало недели. – 2010. – № 45. – 4–10 декабря // <http://www.zn.ua>.
2. Влияние новых требований Базель-3 для Украины неоднозначно // <http://www.ukrbanks.info>.
3. Сайт Асоціації українських банків // www.aub.com.ua.
4. Сайт Національного банку України // www.bank.gov.ua.
5. International regulatory framework for banks (Basel III) // <http://www.bis.org/bcbs/basel3.htm>.
6. Офіційний сайт міжнародного рейтингового агентства Fitch Ratings // www.fitchratings.ru.
7. Bankenaufsicht und Basel III // Jetzt geht's los. – 2010. – 7 September // www.sueddeutsche.de.
8. Basel III // http://de.wikipedia.org/wiki/Basel_III.
9. Eigenkapital für Banken. Macht Basel III die Welt sicherer? – 2010. – 14. Sept. – // www.sueddeutsche.de.
10. Jaime Caruana. Basel III: Gestaltung eines sichereren Finanzsystems. – Madrid, 2010. – 15 September.

Summary. New claims on equity capital and banks' liquidity, worked out by Basel Committee on Bank supervision, have been developed. The necessity of implementing Basel III home banking practice to provide financial stability of the banking system has been approved.

Keywords: financial firmness, Basel committee on Bank supervision, Basel III, capital sufficiency, fixed assets, liquidity of bank.